

Morslands historiske Museum 1973

Det forløbne år har på Morslands historiske Museum været et arbejdsår indenfor murene, som først og fremmest har haft til opgave at sikre samlingerne fremover på den mest betryggende måde.

Under konservatorens ledelse er samlingerne blevet behandlet og fremtræder nu særdeles smukt. Efter henstilling fra Nationalmuseet er tøjsamlingen midlertidigt blevet nedtaget, da man fandt opbevaringsstedet for udsat for sollys, og der vil da blive tale om en rokering, således at tøjet får en plads i skygge.

Efter at også montren var fjernet, blev stuen istandsat med isoleringsplader og blev nymalet, hvorefter en nyopstilling blev foretaget bl. a. med den os skænkede kiste fra Solbjerg, som føres tilbage til hændelsen om den svenske soldat, som en gammel kone dræbte ved at slå kistelåget i over ham.

I de kommende år vil samtlige stuer blive eftersat og restaurerede, og en begyndelse af dette arbejde er, at alle vinduer på østsiden er blevet forsynede med forsatsvinduer, således at vi er i stand til at holde konstant fugtighedsgrad og temperatur.

Der er i bygningen indsat ny hoveddør, ligesom al træværk udvendigt er behandlet og fremtræder nu i en mørk grøn farve.

I løbet af kortere tid vil der fra museet udkomme en samling broderimønstre til salg, idet håndgerningslærerinde Boline Tipsmark har gennemgået alle vore broderiting og nedtegnet disse, et meget stort arbejde, som vi håber at få glæde af.

Vi kan stadig glæde os over at modtage gaver til museet fra trofaste morsingboer, som på den måde vil medvirke til at gøre vore fællesjede samlinger så brede som mulige. Vi har modtaget vægte, gl. bøger, symaskiner, dukker, forladegevær o. m. a. ting, og denne håndsækning med et stigende besøgstal, gør arbejdet interessant for bestyrelsen af Morslands historiske Museum.

Arly Christensen.

Det arkæologiske arbejde i 1973

I juledagene sidste år henvendte gdr. Kr. Thomsen, Bjergby, sig til undertegnede og fortalte, at han under pløjning på en bakke, der var af lys sandmuld, havde lagt mærke til tre mørke ovale pletter, muld af anden beskaffenhed, og om ikke der kunne være noget af arkæologisk interesse, og om museet ville se på det. Det lovede jeg. Ingen anede, at denne telefonsamtale var indledningen til, at man kom til at stå over for et af landets største arkæologiske fund i de senere år. Efter nytår tog vi derop, fjernede pløjelaget og konstaterede tilstedeværelse af tre jordfæstegrave, d. v. s. grave nedgravet i undergrunden uden anvendelse af sten, dog har der været brugt en del træ, men det er jo i tidens løb gået i opløsning. Vi begyndte undersøgelsen af den ene grav og fandt et lerkar, et jernsværd, ca. 85 cm langt, et sølvsmykke og en guldring. Da disse genstande kom frem, kontaktede jeg Nationalmuseet; thi nu var fagarkæologernes

tilstedeværelse nødvendig, og man kunne jo formode, at de to andre grave også var rige på gravgods.

Graven hos Arne Sandahl, Bjergby.

Inspektør Albrechtsen kom omgående og gik i gang med en videre undersøgelse. Gravene, en mands- og to kvindegrave, var meget simpelt udformet, idet de blot bestod af en rektangulær nedgravning, hvis bund lå ca. 50 cm under nuværende overflade, dækket med en træplade, der sås som en ganske tynd sort aflejrning i jorden. Trods den simple udformning af gravene var gravudstyret ganske rigt. Mandsgraven indeholdt et langt tveægget jernsværd i træskede med bronzebeslag samt rester af et læderbælte eller bandoler prydet med en cirkulær bronzeplade, en sølvfibel, et lerkar og en simpel guldfingerring. Den ene kvindegrav indeholdt en snoet sølvhalsring, en sølvfibel, et cirkulært jernbæltespænde, en smykkekedede af jern, to nålegemmer af bronze, en jernkniv med fæsteknap af bronze i en skede af ben med bronzekantbeslag og sølvnitter, endvidere var der i graven flere mindre sølvgenstande og en simpel guldfingerring. Den anden kvindegrav indeholdt to perlehalssmykker, det ene bestående af 60 ravperler og tre mosaikperler, det andet bl. a. bestående af 15 store mosaikperler og ca. 300 mindre rav- og glasperler, resterne af to bronzefibler, en lang bronzesnål, en sølvsmykkekedede, et cirkulært bronzesmykke og en rosetfibel, der formentlig er den største der hidtil er fundet i Skandinavien, den måler godt 15 cm over spiralen. Foruden de egentlige genstande er der konstateret rester af tekstiler fra alle grave. Gravene må dateres til romersk jernalder, ca. 400 e. Kr. Man må være Kr. Thomsen taknemlig for hans agtpågivenhed, en pløjning til og det hele var ødelagt.

Hos gdr. Arne Sandahl, Bjergby, har museet undersøgt en storstensgrav fra den ældre bronzealder. Graven var dækket med store flade sten og tætklinet med ler. I graven var lagt bund af moler og over den gravlagte var der lagt ca. 5 cm sort ler. Der fandtes skellerrester, og af gravudstyr en bronzedolk, fem bronzesøm og en bronzesnål. At den

gravlagte har været dækket med ler er meget sjældent, man kender et lignende tilfælde fra Fur.

Under planeringen til opkørselsvejen til den nye skovfogedbolig i Legind har vi undersøgt nogle gruber med lerkarskår, her blev fremdraget lerkarskår med meget fine ornamentter, skårene er fra ældre stenalder. Gruberne er sikkert fremkommet ved at man for mange år siden har sløjftet en dysse, denne har været rig på lerkar og disse er blevet kastet ned i hullerne efter de store sten. Dyssens ødelæggelse ligger sandsynligvis over hundrede år tilbage i tiden.

Foruden omtalte fund har museet foretaget nogle mindre undersøgelser og besigtigelser.

Fra museets side vil vi gerne rette en tak til alle, der har givet meddelelse om jordfundne oldtidslevn og for interesse, hjælp og imødekommenhed under vore undersøgelser.

P. C. O. Nørgaard.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Mors 1973, side 453-455).